

છપના દુકાન

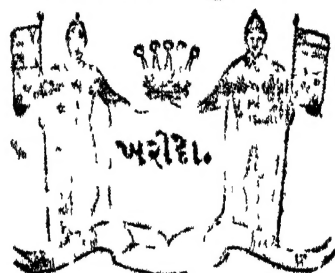
નો હવાલો.

શ્રી સરસ્વતીની મેડર વડો.

ખતાવનાર તથા છપાવો પ્રસીદ્ધ કરનાર.

શેઠ ગુલાબચંદ હમીરચંદ.

સ્વસ્થાન—સુથ-રામપુર

દોહરો.

માખલા દાખલ આપડો, હેઠ રાખના ભોગ;

જેથી કરીને જાન બચા, આખો સૌ હિપયોગ,

ધી "ચંદ્રપ્રગટા" પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ અમદાવાદ-ધીકાંડા

સને ૧૯૦૦ અત ૧૦૦૦ સંવત ૧૯૫૭

કીમત રૂ ૦-૧-૦

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કોપીરાઈટ-સંગ્રહ

૨૩

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૌપીરાઝિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૨૩

વર્ગાંક

પુસ્તકનું નામ ૫૬ ના દુકાળનો દેવાસ

વિષય ૬-૧૪

શ્રી ગણેશાયનમઃ

છપ્પના દુકાલનો હેવાલ.

દાહરો.

શ્રી ગણપતીને નમઃ પ્રણામ વારમવાર.
લખે ગુલાબચંદ્ર ગેઠજી છપ્પન કરો સાર

(જનુની જીવો ગોપીચંદની એરાગ.)

- અરેરે પ્રભુ આતે શુ કર્યું, પાડ્યો છપ્પનો કાળજી .
ધાસ પાણી અન્ન નહિ મીલે, વરત્યો હાહા કાળજી
અરેરે પ્રભુ આતે શુ કર્યું. ટેક ૧
- ભીલ લોકો ભુખે મરતાં કરે ગૌઓની ઘાતજી
અરેરે પ્રભુ આતે શુ કર્યું. ૨
- ધાસ વીના મરે જનવર કરે પખી પુકારજી
આશો ઉઘમ તમે આદ્યો પ્રભુ પાડ્યોરે કાલજી
અરેરે પ્રભુ આતે શું કર્યું. ૩
- ભલેરે આજ્યો છપ્પના દુષ્ટ તું કરી રધઅત બેહાલજી
વીસવાસ દઈ લોકને પાડ્યો ઓચીતો કાલજી
અરેરે પ્રભુ આતે શુ કર્યું. ૪

(૨)

ધર ધર વાત છપ્પના કેરી કરે નરને નારજી
આસુ પાડયો દુરટ કાલને શી રીતે ઉતારાસે પારજી
અરેરે પ્રભુ આતે શું કરયું. ૫

શેઠ સાઉકાર સરવે લોકના ઉતર્યા મુઝાના નુરજી
ઉઘમ ઘટયો મોટો જગતમાં દુઃખી થયાં બરપુરજી
અરેરે પ્રભુ આતે શું કરયું. ૬

સાંનતી કરો રગુનાથજી કાહાડો દુરટ આ કાલજી
છપ્પનો ના રહે આ જગતમાં કરો એવું દયાલજી
અરેરે પ્રભુ આતે શું કરયું. ૭

(પંદર તીથીના રાગ)

રગુપતી રામ રહેમાં રેજેરે ૮૬.

અકળ ગતી છે પ્રભુજી તારીરે

આપકેરી ગતી છે ન્યારીરે

અકળ ગતી છે પ્રભુજી તારીરે

આપે પહેલી તો વસ્ત્રી કીધીરે

તેથી લોકોને ધારણા દીધી

અકળ ગતી છે પ્રભુ તારીરે

પછી વસ્ત્રી જરા ના કીધીરે

પસુ જાનવરની સુઘ ના લીધી

અકળ ગતી છે પ્રભુજી તારીરે

(૩)

આપે મેર કરીને ક્રોધ કીધારે
 દુસ્ત છપ્પને ઝોચીતો દગો દીધો
 અકળ ગતી છે પ્રભુજી તારીરે
 તેથી દુઃખ સંકટ બહુ વાપ્યુ
 અકળ ગતી છે પ્રભુજી તારીરે
 કરી સાનતી હવે રગુનાથરે
 ધણો ક્રોધ કીધો દીનાનાથ
 અકળ ગતી છે પ્રભુજી તારીરે

(રાગ વીલાપનો)

કરમતણી કથની કયાં જઈને કરે	
દીક્ષકામાં સળગે દાવાનળ દુઃખ જો.	એ રાગ
અરેરે પ્રભુ કોપ સીધને કયો	
પાડ્યો છપ્પનો તરણા કાળ જો.	
અરેરે પ્રભુ કોપ સીધને કયો	
પશુરે પખી દુઃખ પામે ધણુ	
દેખી દીક્ષકામાં ઉપજે ત્રાસ જો.	અરેરે
નદીરે સરોવર સુકાઈ ગયાં	
તેમાં જરા પણુ રહ્યું નહિ નીરજો	અરેરે
તેથી પશુરે પક્ષી માનવી	
દુઃખ પામેછે અપરમપારજો.	અરેરે
બીલ લોક પેટ કારણે	

(૪)

મારામારી કરે છે અપારજો	અરેરે
બીલ લોકને દુઃખ પડે ઘણો	
સુ વરણવું હું મહારાજ જો.	અરેરે
એક એકના હાથમાં થકી	
મારામારી કરીને ખાય જો.	અરેરે
વટેરેમારગ પાસે કાંધ હોયતો	
પલ એકમાં મારી લુટી જાય જો	અરેરે
રસ્તા પુરા બધ થઈ ગયાં	
તેથી પરગામ વાટ ના જવાય જો.	અરેરે
સગારે સબધીથી જુદા પડ્યાં	
એવો વરત્યો છપ્પતો હા હા કારજો	અરેરે
ગાહત્યા પૃથ્વી ઉપરે	
થાયછે અપરમ પારજો	અરેરે
હવે તો પ્રભુજી ક્ષમા કરો	
કહુધુ વારમવાર જો.	અરેરે
દાસ ગુલાબચદ વીનવે	
સુશુજો જીનવર રાજ જો.	અરેરે
હવે તો હદ થઈ ગઈ ગણી	
ક્ષમા કરો દીન દયાળ જો.	
અરેરે પ્રભુ કોપ સ્તીધને કર્યો	

(અનબરો)

સું ધાર્યું પ્રભુજી કરવાનો પાડ્યો છપ્પતો કાળ, દીવાલો
એક વરસાદની રાખી ખામી, તેથી દુનિયા થઈ ધુળ ધાણીરે

- સો કોપ આ કરવાનો —પડ્યો છપ્પનો ૧
- ના પકાવ્યું ઘાસ અન્ન પાણી, પ્રભુ દયા દીલ ના આણીરે
પસુ પખી ખુળ મરવાનો —પડ્યો છપ્પનો ૨
- ભીલ લોકો ભુખે મરતાં, ગૌઓની ધાતો કરતાંરે
કેવો આવ્યો દુષ્ટ જમાનો—પડ્યો છપ્પનો. ૩
- ચાર ચાર જઠમાં બકરા વેચાય, પાંચ આનામા ઘોડા જાયરે
મુઘો મુલ તે મુઘો જવાનો—પડ્યો છપ્પનો. ૪
- ગયા સુકાઇ મોટા મોટા સરોવર, ગયા જગતમાં સરવે તરવરે
જંગલ સુકાઈ પડ્યો મુનો—પડ્યો છપ્પનો ૫
- પાંચ રૂપીએ ભેસ વેચાએ, દોઢ રૂપીએ ગાય જાયરે
સુ કરચું છપ્પના ધીગાનો—પડ્યો છપ્પનો ૬
- પ્રભુજીએ કોપના કીધી દુષ્ટ કપટીને શીખસા દીધીરે
કરો મહેર મુધારો જમાનો—પડ્યો છપ્પનો ૭
- નથી છપ્પનાતુ દુઃખ સેવાતુ, નથી નજરોથી જોવાતુ
નથી ગમતુ હવે જીવાનો—પડ્યો છપ્પનો ૮
- દીન દયાલ કૃપા કરજો દાસની અરજી કાને ધરજોરે
હરો દુઃખ દુષ્ટ છપ્પનાનો—પડ્યો છપ્પનો ૯
- મુણો સરવે નર ઓર નાર ગુલાબચદ અરજી કરનારે
પ્રભુ બજેથી દુઃખ દુર થવાનો—પડ્યો છપ્પનો ૧૦

“વોય હાય કેમ શહેરો ઉજેણી રંડાપી ” એ રાગ

વોય હાય, છેક છપને હવ શું મુકી, (એ વાર)
મારી અન્ન આરાની ભુકીરે, વોય હાય છેક, ટેક.
પાણી ખાતર પ્રભુ બહુ દુકી; બદલી કરવામાં કોઈ નહી મુકી.

- તોએ જરી ન વાદળી ઝુકીરે. વોય હાય છેક. ૧
- 'પદલાઇ' ગઇ ખહુની કણ્ઠકી, અરણ્યેજ અચી ઝુકી;
તળાવ સરોવર સરીતા સુકીરે. વોય હાય છેક. ૨
- માંઘ મધર મચ્છો રહેનારા, તેની તીરે ચારો ચરનાગ;
તરફડી મુઆ તમામ નોધારારે. વોય હાય છેક. ૩
- સૌએ ખાંતેથી કીધીતી ખેતી, તેમની ઉલટી હવી ફળેતી,
મીલકતને મેહેનત ગઇ વહેતીરે. વોય હાય છેક. ૪
- ધણા ગભરાયા ખેતીકારો, કોઇએ વેચી ખાધાં ઓળરો;
તોએ આવ્યો ન દુઃખનો આરોરે. વોય હાય છેક. ૫
- ઢોરને ખવરાવવા પાંદડાં પાલો, ઉજડ કીધી દરખતોની ડાળો;
ક્યાંથી પાકે તમામ તે રસાભોરે વોય હાય છેક. ૬
- પેરે મળે ન પુષ્પ કે પાતો, કોયલ સોર કરે પછી શાનો,
ચરવા મળે ન ચોદીશે દાણોરે. વોય હાય છેક. ૭
- વિકળ ફરે સૌ વન વિહારી કોને દુઃખ કહે તે પોકારી:
પુર પીવા નહી વગડે વારીરે. વોય હાય છેક. ૮
- વિકશી વસંતમાં ન હરીયાળી, ફળિતઝડોની કુટી નડાળી;
જાણે ચોગરદમ અગ્ની પ્રજાળી રે. વોય હાય છેક. ૯
- સખર શીરીતે પક્ષીને આવે, શોકસિધુ તે ક્યાં જઇ સમાવે;
કલોલ ઠામે તે કલેશ દરશાવેરે. વોય હાય છેક. ૧૦
- ગજગ્જ ગામના લોકે ધરો છોડી, ધેંગા શહેરોમાં નાઇ દોડી
કોય પાસે મળે નહી કોડીરે. વોય હાય છેક. ૧૧
- જેમને ઢોરોજ કેરૂં ધન્ય બીજુ ઉપજે જમીનમાં જે અન્ન;
તેમાં મ્હોદુ આ પડયું વિધનરે. વોય હાય છેક. ૧૨

જામર ચોટ લોકોને લાગી, કંઈકે કાયા કે માયા લાગી,
 અહાર માટે ફરે કંઈ અભાગીરે. વોય હાય છેક ૧૭
 મરતા મરતા રહેશે ને બચેલા, તેમની વળશે પાંચ વરશે વેળા;
 થાશે કુટબ કબીલાની ભેળારે. વોય હાય છેક ૧૪
 અતિમાણસ અમદાવાદઆવ્યા, તેમને બ્રિટિશજહાદુરેબચાવ્યા,
 ક્ષમા ખાતર નવાણો ખોદાવ્યારે વોય હાય છેક. ૧૫
 આવ્યા કારીગરો બહુ પ્રવાશી, તેમણેવિવિધ વસ્તુઓ વિકાશિ;
 પોષણ ખાતર હવા પુરવાશી. વોય હાય છેક. ૧૬
 વગેરે અહારે વળે આવી, પોત પોતાની ફરજ બજાવી,
 પરાણે પેટની રોજ ચલાવીરે, વોય હાય છેક, ૧૭
 આવ્યાં ભટકતાં બહુ ભીખારી દુબેલાં ને દુકાળે ભારી,
 તેમની વિપત ન જાયે વિસ્તારીરે, વોય હાય છેક, ૧૮
 કંઈ રસ્તે રખડતા રોગી, કંઈ એકલાં કંઈ સજોગી;
 કંઈ વહાલાં તે કેરાં વિયોગીરે. વોય હાય છેક. ૧૯
 કંઈનાં મુવાં માત તાત મેરી, ઈળીએ ઈળીએ મારતાં ફેરી,
 તેમની દેહ ધણે રોગે ઘેરીરે. વોય હાય છેક ૨૦
 સાંભળી સહન ન થાય અદાપો, વિધવિધ કરતા બહુ વિલાપો;
 કાય દુખિયાનાં દુઃખજ કાપોરે. વોય હાય છેક. ૨૧
 કળેવર જોઈ કમકમાટી આવે, દેહ પીંજરવત દરશાવે;
 અતી અફસોસ ઉરે ઉપજાવેરે. વોય હાય છેક. ૨૨
 ભુખમરણથી ભટકે હજારો, આસામણે કરતા કંઈ ગુજારો;
 કોઈને હોતો ભુખેજ બુખારોરે. હાય વોય છેક ૨૩.
 દળેલ ધાન કંઈક વીણી ખાતાં, રકો રોજ વિના કંઈ રીખાતાં;

જીભી દુઃખો જોયાં નથી જતારે. વોય હાય છેક. ૨૪
 ધર ખુણીયા ને દુઃખો છે ધણા, રહીશ માત્રને રોજગાર તણાં
 જીવના માત્ર માના કીધી કનરે વોય હાય છેક. ૨૫
 નેના. જો માનુ નેચાણી, એવી આલમ ગ્યા કાળે ગભરાણી;
 નયના રહેસજ આ એવાણીરે વોય હાય છેક. ૨૬
 આ દુકાળતું દુ.ખ ભારી, શાક જનક સર્વ સસારી;
 ત્રાણ ત્રાણ તમામે પોકારીરે. વોય હાય છેક. ૨૭
 જીવ મુલે જનવરો વેચાયાં, કોમંચે કસાઈ કનેથી છોડાવ્યાં;
 બહુ કરી મહાજને બચાવ્યારે. વોય હાય છેક. ૨૮
 આ સાલ બહુ અધમ લખાણી, ડિપજ્યુ નહી અન્ન ધાસ કે પાણી
 જેવી આલમ અતિશે અડગાણીરે વોય હાય છેક. ૨૯
 ખમતુ પડ્યુ અમદાવાદને આ વેળા, સઉને કરવા પડ્યા ધાનભેળા
 આનંદ કરે હરેક વસેલારે. વોય હાય છેક. ૩૦
 પુર્વે પ્રયત્ન દુકાળો બહુ પડ્યા, છપના જેવા છેક નહી નડ્યા,
 સીવરાજ કહે લોકો લડચડ્યારે. વોય હાય છેક. ૩૧

સંમાપ્ત.

દાદાભાઈ નંદલાલજી. ભાઈ કૃતેચંદ, જડીઆ પુનમચંદ ભયંચંદ
 જડીઆ સોભાચંદ, મેતા હલપતરામ લખરામ, મુલજી રણુછોડ મેમન
 જીવા ધંસમાન, ભાવસાર ગંગારામ મોગજી; હંજુરો ચત્રજીજી ગખાજી
 ગામ દાહોડ—સેંજી સતોકચંદજી કેમુરામજી, સોની તીકમચંદ કચ
 રાજી, રામચંદ. ગામ કુંબરપુર—સેંજી ગુલાબચંદ નવલચંદ, સેંજી નયા-
 લચંદ નવલચંદ, ગામ બાંડીબાર—લખારા તારાચંદ વરદાજી.

સાથે.)

૧. પર જાત્રાપદ્મ

૩મી પ્રાદિક થનારો

નાનું પુસ્તક બેટ મળશે.

શિક્ષક ચોપાનીયું.

૧ મજાહ.

વાતાઓ અને ઉપયોગી પરસ્પર વિષયોથી

વાંચ્યું હોય તો જરૂર આ માર્ગિક ખરીદ

પાઠ્ય ગોરડેજ સાથે આક આનાજ રાખું છે.

પાછલા અંક સીટીકમાં હશે. ત્યાંથી આપણે

અંક મફત મોકલવામાં આવશે.

અમદાવાદ—પ્રતિનિધિ પત્રની આક્રીસ.

૩. રાજપાળના નામે

